

Ärende: VN/19726/2023

Senareläggning av ikraftträdandet för lagen om funktionshinderservice

Lausuntopyyntö

Remissinstansens organisation

Organisation

Understöder ni att den nya handikappservicelagens ikraftträdande skjuts fram från den 1 oktober 2023 till den nya tidpunkten den 1 oktober 2024?

Ei

Om ni så önskar kan ni ge en kort motivering till svaret:

SAMS anser inte att det finns tillräckliga skäl att senarelägga ikraftträdandet av lagen. Målet att göra besparingar kan vi inte godkänna, eftersom det görs på bekostnad av personer med funktionsnedsättning och deras grundlagsenliga- och mänskliga rättigheter. En senareläggning av ikraftträdandet skjuter även upp förverkligandet av FN:s konvention om rättigheterna för personer med funktionsnedsättning i Finland.

SAMS har under processens gång ansett att lagen bör träda i kraft som planerat och att man i stället för att skjuta upp lagen ska följa upp och korrigera de eventuella bristerna efter att lagen börjat tillämpas. SAMS anser fortsättningsvis att det mest ändamålsenliga är att göra justeringar efter ikraftträdandet. Om den nya lagen hade trätt i kraft som planerat skulle det ha möjliggjort bättre och mer individuellt anpassade tjänster för personer med funktionsnedsättning. Vi anser att det är anmärkningsvärt att spara på bekostnad av personer med funktionsnedsättning, särskilt då bristfällig service i nuläget oundvikligen leder till högre kostnader i framtiden.

För närvarande är det oklart i vilken utsträckning lagen ska öppnas på nytt. I regeringsprogrammet s. 36 står det följande: "Regeringen inleder brådskande lagberedning i syfte att trygga rättigheterna och tillgången till service för personer med funktionsnedsättning. Beredningen av en ny lag om funktionshinderservice prioriteras i lagberedningsprocessen. Vid beredningen av en ny lag om

funktionshindersservice beaktas de tillägg som gjorts under riksdagsbehandlingen av lagen om funktionshindersservice (675/2023).”

För det första skapar formuleringarna i regeringsprogrammet stor förvirring, då man å ena sidan skriver att den nya lagen om funktionshindersservice kommer att träda i kraft den 1 oktober 2024, men å andra sidan skriver om beredningen av en ny lag där de tillägg som gjorts i den förra regeringens beredning endast ska “beaktas”. Vi vill att detta klargörs snarast för att personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga slipper leva i ovisshet om sina rättigheter.

För det andra låter det i regeringsprogrammet som om den godkända nya funktionshindersservicelagen inte skulle trygga rättigheterna och tillgången till service för personer med funktionsnedsättning. Detta trots att den nya lagen tryggar rättigheterna och tillgången till funktionshindersservice mycket väl. Det sker till exempel genom att personer som tidigare inte ha fått adekvat service nu har rätt till det och genom nya serviceformer som bl. träning i teckenspråk som subjektiv rättighet och stöd i delaktighet finns med i lagen.

För det tredje är den planerade tiden (“brådskande lagberedning”) på ett år orealistisk. Det finns en stor risk att förskjutningen har negativa effekter på personer med funktionsnedsättning.

SAMS anser att den nya lagen innehåller flera goda förnyelser som förstärker rättigheterna för personer med funktionsnedsättning med svenska som modersmål (vår målgrupp). Ur ett demokratiskt perspektiv är det problematiskt att en redan godkänd lag senareläggs av den nya regeringen. Där till anser vi att en för liten representation av fältet hördes inför detta beslut.

Det har gjorts ett stort arbete för att få till en lag som på ett bättre sätt beaktar den heterogena gruppen av personer med funktionsnedsättning. Valfärdsområdena har satt i gång förberedelser inför den nya lagen. Att nu i detta skede öppna lagen för ny beredning skulle skapa förvirring och resultera i osäkerhet.

Nordman Marica
SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf